దేముడిచ్చిన సొమ్ము

కనకవల్లిమీద నిశిరేత్రి విరుసుకుపడింది గాలివాన. తళుక్కున మెరిసి పెళ్ళున పిడుగులుపడి దడదళ్ళాడ్తున్నది భూమి.

మెరుమ్మెరిసి పిడుగు పెటీల్మనే తలికి ఇళ్ళల్లో జనం ఇళ్ళల్లోనే ఒకర్నొకరు కరుసుకుని కిక్కురు మనకుండా నిక్కినిక్కి సూసుకుంటున్నారు సుట్టుపక్కల.

నల్ల పిడిరాయంటి తాపీపని ఒడ్డెకొండయ్య మోకాల్లోతు నీట్లో తోసుకుంటూ వొచ్చి సావుకారు గురవయ్య రెండంతస్తుల సిమిటీమేడ వీదితలుపు దబదబ బాదాడు.

గాలివాన్లో దొంగలు గానేవొచ్చారని కిటికిటీ రెక్కతెరిసి, యినప కమ్మీల్లోంచి తొంగిసూశాడు సావుకారు గురవయ్య.

“నే తాపీ కొండయ్యను గురవయ్యన్నా! నీ ఇల్లు బంగారంగాను కాత్తె తలుపు తియవయ్యా కొంపమునిగిందీ!” అన్నాడు కొండయ్య, గురవయ్యను కిటికిటీ ఎల్తుర్లో సూస్తూ.

“ఆ మాట్టాడ్తున్నది కొండయ్యేనా? ఇదిగో కొండయ్యా నీకేవన్నా మర్యాదేనా యిది? ఓ పక్క అర్థరాత్రి పిడుగులు పడ్తుంటే వొచ్చి దబదబ తలుపులు బాత్తే ఇంటో మనుషు లేంగావాలా? యిప్పుడేం కొంపమీద కొచ్చింది తెల్లారి వెల్తురొచ్చినాక వొస్తే బాగుండునుగా!” అన్నాడు గురవయ్య, కొండయ్య కొండయ్యేనని నిర్ధారణ చేసుకుంటూ.

“కొంపే మునిగింది! కాత్తె తలుపుతియ్ గురవయ్యన్నా మాట్టాడాలి!” అన్నాడు కొండయ్య. “వుత్తపున్నానికి తలుపుతియమంటే సరా? ఆ మాట్టాడే రెండుముక్కలు యీ కిటికీ దగ్గరే మాట్టాడేస్తే యిబ్బందేంటీ అంట?” అన్నాడు గురవయ్య. “యీ గాలోనకు నాకొంప కూలిపోయింది గురవయ్యన్నా! నా నలుగురు పిల్లలు, నా పెల్లాం, యింటికొచ్చిన చుట్టం ఇంటిపక్క సింత సెట్టుకింద వాన్లో నానుండారు!” అన్నాడు కొండయ్య సిరసిర్లాడ్తు.

“అరెరెరెరె! ఎంతన్నాయం ఒరిగింది! యింత తాపీపనివాడివి నీయిల్లే కూలి పోయిందా—కొండయ్యా? అసల్నువెప్పుడో సిమిటీఇల్లు కట్టుకునుండాల్సింది! కనీసం ఆ వుండకొంపకు పూతన్న పూసుండాల్సింది! మీ మనుషులకు

ముందుచూపే వుండదేం? యిప్పుడుచూడు ఎంతిబ్బందయిందో!" అన్నాడు గురవయ్య దిగులుగా.

"సంపాయిచ్చేది కుటుంబం తిండికే సరిపోతుంటే సిమిటీ యాణ్ణుంచితెస్తా? గురవయ్యన్నా, నీకు పున్నెం వుంటుంది రెండుదినాలు మీయింటో యాడన్నా తలదాసుకోనిస్తివా నీపేరు పదికాలాలు సెప్పుకుంటాం." అన్నాడు కొండయ్య.

"మాయింటోనా? చంపేశావ్! రేపు మాఅల్లుడు రానేవొస్తున్నాడే!" అన్నాడు గురవయ్య, వీపుమీద ఎవరో బాదినట్లు

"ఇంటోనంటే ఇంటోనా గురవయ్యన్నా! నాకామాత్రం తెలవదా మీ కిబ్బందయితుందని! మీ గొడ్డసావిట్లో ఏమూల సూపించినా సాలు. నీ రునం తీర్చుకుంటాం." అన్నాడు కొండయ్య.

"రామరామ! ఆ గొడ్డసావిట్లో అటు గొడ్లకు యిబ్బందై పాలీయకా, యిటు రొచ్చులో మీకిబ్బందయీ ఆదేమంత సబబుగా వుంటుంది కొండయ్యా? మన పెదరామయ్యగారి సావిట్లోగాని, బసవయ్యగారి సావిట్లోగాని యింకా ఇరవై ముప్ఫయ్ పశువుల్నికట్టేసే జాగావుంది. నువెళ్ళి అడుగుతే కాదనరు. అసలు అంత దాకా ఎందుకూ? యిదిగో మన కెదూరుగానే పెదరామయ్యగారి వడ్లకొట్టుముందర పంచలో నిక్షేపంగా కావల్సినంత జాగావుంటే వెళ్ళివుండకా! పో నేచెప్పాగా, వెళ్ళి మళ్ళీ మీరు ఇల్లు కట్టుకునే దాకా మహరాజుల్లాగా వుండండి, పెదరామయ్య కాదనే మనిషి కాదని నీకు తెలిసిందేగా. పాపం! నీచేతులో మా మేడ కట్టిపెట్టావు, నీకూ ఓ గట్టిల్లు ఏర్పడుంటే నేనెంత సంతోషిద్దును కొండయ్యా! పిల్లలు కలవాడివి కనుక యిబ్బందులు నీవి. పదపద—ముందర నీ పెళ్ళాం బిడ్డల్ని రామయ్యగారి కొట్టు మీదకి చేర్చు, వానలో అల్లాడిపోతుంటారు!" అంటూ కొండయ్య నీటి మయంలో పడి కనుమరుగయేదాకా చూసి కిటికిటి రెక్క వేసుకున్నాడు సావుకారు గురవయ్య.

గుడిసెకప్పు లెగిసిపోయి గోడలు పడిపోయి, అంతలావు గాలోన ఎంత పెటపెట్లాడిస్తున్నా కొంపలో వున్న కాసిని కూసిని తిండిగింజలూ, గుడ్డ గోసీ, కుండా బొండా దక్కినన్ని దక్కించుకుని, పిల్లా జెల్లాతో సుట్టం సూపుగా వొచ్చిన మేనల్లుడు వీరప్పను కలుపుకుని పీదిలో సింతసెట్టు కింద తడిసి నిలబడుండ పెళ్ళాం కోటమ్మ కాడికిసేరి, అందర్నీ పెదరామయ్య కొట్టుమీదకి పదమన్నాడు కొండయ్య.

"ఆ సావుకారు గురవయ్య సోటు సూపిత్తాడని అంతదూరం లగెత్తు

కెల్తివిగా ?" అంది కోటమ్మ పూరుకోక.

"ఎల్తే ఎల్లార్లే! మనకి గురవయ్య గొప్పయితే అయనకి మనం గొప్ప కావాలనే లెక్కేవన్నా వుండదెట్టా? యాడో ఓ సోటరెన్నాళ్లు కళ్లుమూసుకుంటే సరిపాయె – పదండి." అన్నాడు కొండయ్య తుడిసేసినట్టు. పెదరామయ్య కొట్టు మీద గాలికి కొట్టుకొచ్చిన సెత్త సెదారం పోగుజేసి. సెకుముకీతో నిప్పు ముట్టిచ్చి ఒల్లు కాసుకున్నాక, పిల్లల్ని ఓమూల పండుకోబెట్టి తనో పక్క కోక పర్చుకుని పండుకుని, యింకా సేపిట్లో ఓమ్మ దిరిగి నిదరబోయింది కోటమ్మ.

వద్దె వద్దె వురుమురిమి డామ్మంటున్నా గాలోన వుసి మటుకు కాస్తైతగ్గి అడపా దడపా జల్లు పడ్తుండదే.

బొడ్డో కాస్తైకూస్తె తడిసి మిగిల్న లంక పుగాకు నిప్పూద తంపచేసి, మేనల్లుడు వీరప్పకో ముక్కపారేసి తనో ముక్క సుట్ట ముట్టిచ్చి, పైపంచ వొల్లంతా బిగలాక్కుని వీరప్ప పక్కనే వడ్లకొట్టు గోడ కానక్కూకున్నాడు కొండయ్య.

"నిదర్రావటం లేదట్రా ఈరప్పా?"

"నా కిప్పుడింక నిదర్రాకేం! దీని సిగదరగ మొత్తానికీ గాలోన ఇల్లు పణ్ణాకనే నూకిందే! యిదిగో కొండయ్య మావోవ్. పెద్దోణ్ణి నిన్నడగూడదు గానీ తస్సదియ్య అంతలావు సిమిటీ పని పతూళ్ళో సేత్తావు కాత్తె ఆసేత్తోనే ఓ సిన్న సిమిటీయిల్లు మీగ్గూడా కట్టకపోయినా?" అంటూండగా మెరుమ్మెరిసి గురవయ్య రెండంతస్తులమేడ కొట్టొచ్చినట్టగుపిచ్చింది వీరప్పకు. "సూడు మన కెదరుగ్గా కొండల్లే ఎంత సిమిటీ మేడుందదో! ఆసువంటిది యీ గాలోనలు యాభై వొచ్చినా సెక్కు సెదరకుండా అటనే నిలబడుద్దనుకో! ఆ మేడ ఎవుర్ది కొండయ్య మావా?" అనడిగాడు, వీరప్ప సుట్టదమ్ముకు కాత్తె తెప్పరిల్లుకుంటూ.

"ఆ సావుకారు గురవయ్య మేడ. నేను కట్టిందే" అన్నాడు కొండయ్య సీకట్లో గురవయ్య మేడవేపుసూస్తూ.

"ఇదేనా నువు కట్టిన గురవయ్య సిమిటీమేడ కొండయ్య మావా? అబ్బ! ఎంత పెద్దది!" అంటూ సుట్టతో అటనే నోరు తెరిశాడు వీరప్ప.

"దగ్గిరదగ్గిర ఓ యాడాది కట్టాను. మొత్తం ఎనిమిదొందల సిల్లర్దాకా గిట్టుబాటయింది. ఆ సమయంలోనే ఇటిగ్గోడల్తో పెంకుటిల్లు కట్టుకుందామనుకున్నా గానీ, పెద్దకూతురు ఎంకటాం పెల్లికి ఆ ఎనిమిదొందలకూ కాత్తైపైగానే కరుసైపోవని అందరికీ తెల్సిందేగా! పిల్లాజెల్లావుంటే యిగనంతే" అన్నాడు

కొండయ్య.

"అవును కాకుండా వుంటదా? మరి ఆకపిల్లల్తోగూడిన యవ్వారమెపాయె! అయినా యిదిగో యిసువంటి గురవయ మేడోటి కట్టావంటే ఆ సందట్లోనే కాత్త సిమిటీ, రూసిని ఇటికెముక్కలు సేర్చుకుని మీ ఇల్లు గెట్టిసేసుకుంటే అనే దెపుడు?" అన్నాడు వీరప్ప, శాన్నపోసేపోయిందంటూ.

"పొఖ్ఖాడగొట్టింద్రా ఎదవను! ఆ పకారం దొంగగెడ్డి తింటే యీ వూళ్లో నీకు మంచీలు పుత్తయ్యంట్రా? అది ముండమోపి బతుకులే! అయినా యీ ముదనష్టబ్బతుకులో తిరుగుడు యాడోవుంది! అదిగో మన కెదురుగా వుండ సావుకారు గురవయ్యను నువు సొంతం ఎరగవు. ఆ పుటకే వేరు! యిప్పటికి దగ్గిర్దగ్గిర యిరవైఏళ్ల కిందట ఆ గురవయ్యా, పెళ్లాం సుక్కమ్మలు యీవూరు కట్టుగుడ్డల్తో వొచ్చారు. ఇయాల గురవయ్యకున్న ఆస్తెంతో నీకుతెల్చా? యీ యిరవై ఏళ్లల్లో లోకులకు ఆ గురవయ సేసిన తెలివిగల పనేందో, నేను పొద్దస్తమానం రెక్కలిరుసుకుంటూ లోకులకు సేసిన నష్టమేందో యిప్పటికి నాకంతు పట్టటంలా!" అన్నాడు కొండయ్య సీకట్లో నిలకడగా సూస్తూ.

"ఏందేందీ? యింకా నేను గురవయ్యది యీవూరేననీ, పుటకే సావుకారు పుటకనుకుంటున్నానే!" అన్నాడు వీరప్ప, అదేందో కాత్త యివరంగా సెప్పమన్నట్టు.

"ఆరోజుల్లో అందరూ గురవయ్యను చనగపిండి గురవయ్యనేవోరు. యిప్పుడు సావుకారు గురవయ్యంటా రందరూ. సుమారుగా యిరవై ఏళ్ళకిందట నేను పొరుగూరు తాపీపనికెల్లి సందేల గెనువుం లెంటబడి ఇంటికి తిరిగొస్తుండా. అప్పటికి పొద్దుగూకి కనుసీకటి పడ్తుండా పరమటి దిక్కున ఆకాశం ఎర్రగా వుండట్టు నాకింకా గెపితికుంది. చల్గ్గా వూరి పొలిమేర దరిదాపుల కొచ్చేతలికి రాస్తామీద నల్లగా యిద్దరు మడుసులు మా వూరికి సేర్తా అగపించారు ఇంకా స్త దగ్గిరికొచ్చేతలికి ముంగలుండ మొగపడిసి నెత్తిన ఓ చీనారేకుపెట్టె. సంకలో సిన్న ఆడగూతురు పిల్లతో ముంగల నడుస్తుంటే ఎనకనే ఒకాడగూతురు నెత్తినమూటా, సేతిలో ఒక టొక్కినా లా దసూ వూపకుంటూ కాత్తె సడ్డితో నడుస్తుండది. అట్నే గురవయ్యా, గురవయ్య పెళ్లాం సుక్కమ్మలు. నన్ను సూడంగానే ఆల్లిద్దరూ 'బాబ్బాబ'ని కేకలేశారు.

"ఏ వూరు?" అనడిగాను.

"ఆ కనిపించేది కనకవల్లేనా బాబూ?" అనడిగాడు గురవయ్యా, సుక్కమ్మలు.

"అవును. మావూరేలే. సుట్టా లెవురన్నా వున్నారా?" అనడిగాను.

"లేరు బాబూ. వూరు పచ్చగా వుంటుందనీ, పెద్దమనషులు, మోతుబర్లున్నారని తెలిసి బతుకు తెరువు కోసం ముప్పయి కోసులు నడిచి మీవూరొస్తున్నాం బాబూ. తమ రేంపనిచేస్తుంటారు బాబూ?" అనడిగాడు గురవయ్య నన్ను.

"తాపీ పని, నాపేరు కొండయ్య. మా వూళ్లో మీ రేంపని జేసుకు బతుకుతారు?" అనడిగాను.

"నలుగురు పెద్దలూ అనుమతిస్తే చిన్న పకోడీ లంగడి పెట్టుకుని పొట్ట పోసుకుంటాం బాబూ. నన్ను గురవయ్యంటారు. తమ వూరి ఒకరిద్దరు ఆసాముల్తో చిన్న మాట చెప్పి ఏ ఆరుగో, పంచో చూపిస్తివా నీ మేలు మరిచిపోం కొండయ బాబూ" అన్నాడు గురవయ్య.

"మీ కడుపున పుడ్తాం, కలకాలం మీ పేరు చెప్పుకుంటాం" అంది సుక్కమ్మ ఎనకమాలగా. 'అప్పుడు నిజంగా సుక్కమ్మ సిలకల్లేవుంది. పచ్చ కోక గట్టి దబ్బ పొండల్లేవుంది! అప్పుడు జూసిన సుక్కమ్మ ఇంకా కల్లల్లో మెదుల్తుండది!'

"మావూరి పెదరామయ్యగారు సానా పెద్ద ఆసామి. ఆయన మాటన్నాదంటే ఇగ దానికి తిరుగులేదు. ఆనక మీ అదురుష్టం ఎట్టుంటదో! పదండి పోదాం." అని సూటిగా పెదరామయ్య గారింటికి తీసికెళ్లాను గురవయ్యా, సుక్కమ్మల్ని.

పెదరామయ్యగారు ఇంటిముంగల పంచలో లాందరు ముంగలకూకుని సుట్టతాగుతూ జీతగాళ్ళతో మాట్లాడ్తుండారు. ఆయన గురవయతో మాట్లాడ్తున్నంతసేపూ సుక్కమ్మమీదే సూపునిలిపి ఒకట్రొండుసార్లు మీసకట్టు మెలెయటం నాకిప్పుడికీ గెపితికుంది.

"ఈ పూట యిక్కడే నాలుగు మెతుకులుతిని యీ పంచలో పడుండడి. పెద్దబజార్లొ వున్న మా వడ్లకొట్లల్లో మూలకొట్టు ఖాళీగావుంది. తెల్లారి వెళ్లి కొన్నాళ్ళు అక్కడే మీ బ్రతుకుతెరువు చూసుకుంటూ పడుండండి" అని తేల్చాడు పెదరామయ్యగారు. చరీగా మనకి ఎనకమాలుండ మూల కొట్టోని మునుపు గురవయ్యా, సుక్కమ్మలుంది" అన్నాడు కొండయ్య.

"క్లై! ఎంతిసిత్రం! అంతా మాయ! నిజంగా ఆ ఎదురు సిమిటీమేడలో వుండే సావుకారు గురవయ్యే యిప్పుడు నువు సెప్పే గురవయ్యేనా కొండయ మావాఁ?" అనడిగాడు వీరప్ప, ఓపాలి సప్పరించి.

"తలిసీలుంటే సెప్పదీసుకు తన్ను! ఆమైన మరసనాడు పొరుగూరు పని కెల్లి పొద్దుగూకి తిరిగొస్తా గురవయ్య, సుక్కమ్మ లెట్టావుండారోనని పడ్డకొట్టుకాడి కొచ్చి సూశా. కొట్టుమీన ఇల్లాయిబుడ్డి ఎల్దురులో - చరీగా యిదిగో యీడే- పకోడీలు, కారప్పూస, ఏడ్డెనగ్గాయలు ఎదురు తట్టల్లో పేర్చుకుని, సిన్న గల్లా పెట్టె, తక్కెడ్తో గురవయ్య కూకునుండాడు. ఓగోనె పట్టామీద పిల్లది నిదర బోతుంటే పక్కన కూకుని సుక్కమ్మ పిండేదో జల్లిస్తుండది. యిదిగో యీ తంబానికానుకుని సుట్ట కాల్సుకుంటూ పెదరామయ్యగారు నవుతా ఏదో లోకాబి రామాయనం గురవయ్య, సుక్కమ్మల్తో మాట్టాడ్తుండాడు" అన్నాడు కొండయ్య.

"ఆర్నీ! ఎంటపడ్డాడే! మొత్తానికి పెదరామయ్య యవత్రల్లే వుండాడే కొండయమావాఁ?" అన్నాడు వీరప్ప, లోన తొల్సినట్టయి.

"యవ త్రేందిరా? నీకింకా కుర్రతనంరా. పెద్దమాటలు రానీమాక. అయినా పెదరామయ్యగారు పద్దాకా యీకొట్టుమీన తిరుగాడ్తుంటే వూరిజనం నలుగురు నాలుగు రకాలనుకుంటుండా నాకు మటుకు పెదరామయ్యగారు యిప్పటికీ పెద్దమడిసల్లేనే వుంటాడు. బహు సరదా మడిసి! మాటకారి! అంతే. అయితే నన్ను మటుకు అప్పట్లో సుక్కమ్మసూపు తొల్సిందంటే నిజవఁనాల్చిందే! యిప్పుడు ముసల్దయిందనుకో. ఓరోజు యిటనే పొద్దుగూకుమాట్ల గురవయ్య అంగడికల్లి తొంగిసూశా. గురవయ్య వూళ్ళో బాకీల వసూళ్ళకి పొయ్యాడంట. సుక్కమ్మ కూతురు నిదరబోతావుంది. నే నెప్పుడొచ్చినా ఆపిల్ల నిదఁబోతా వుంటది. పెదరామయ్యగారు ఏ తంబం కాడన్నా వుంటాడేమోనని సూశాఁ నీ ఆ నాడెందుకో అగుపళ్ళా. సుక్కమ్మ యీ కొట్టు దరవాజాకాడ నిలబడుంది. ఇల్లాయిబుడ్డిదీపం ఎల్దుర్లో ఎనక పొలిమేరకాడ రాస్తామీన సూసినట్టే ఆకుపచ్చ కోగ్గట్టుకుని దబ్బపండల్లే మెరుస్తుండది.

"ఈ చనగలబస్తా కాస్త లోపలికి దొల్లిచ్చిపెడ్తా కొండయ్య బావా? యిందాకణ్ణుంచి నా కలవిగాకుండావుంది" అంది సుక్కమ్మ, దరవాజా పక్కన పడుండ బస్తాను సూపిస్తూ.

నేను బస్తాను కొట్టోకి దొల్లిచ్చి ఓపక్కకు లాగుతుంటానో లేదో, ఎ[illegible]

వొచ్చి 'యింకాస్త యీ మూలకు నెట్టి పెట్టవూ?' అంటూ వొంగి తనుకూడా బస్తాతోయటం మొదులు పెట్టిందేగాని—సుక్కమ్మొళ్ళు ఎచ్చగా, మెత్తగా వొత్తుకుని నా కొక్కపాలి ఒల్లు జలబరించి సెమట కారింది.

"ఇంతలో కిర్రు సెప్పుల సప్పుడయి గబిక్కన బెయిటికొచ్చి సూసేతలికి గురవయ్య వడ్లకొట్టు పంచమీన కెక్కుతుండాడు! కాకబుట్టి నన్నూ సుక్కమ్మను పెడి పెడి బాత్తాడనుకుండా! సుక్కమ్మ చప్పున బెయిటికొచ్చి "చంగల బస్తా ఆ బండి సుబ్బయ్య యీడ పారేసిపోతే కొండయ్య బావొచ్చి లోనపడేసే దాకా నా కది అలవిగాకనేబోయె!" అంది. "నిజానికి బగవంతుడుండాడు గాబట్టి చరిపోయిందిగాని ఏ నిమసాన ఎవురి మనసు ఎటుతూల్తుందో మనికి తెలపదు గందా!" అన్నాడు కొండయ్య.

"అరి! చినిమాకు మల్లే వుండదే! మరెసువంటి పడిసోకాని ఆ నిమిసాన సుక్కమ్మ కేందో తొలిసుంటది! లేకబోతే ఆడగూతుసంత—" అంటూ కటిక్కన ఆగిపోయి నాలిక్కరుసుకుండాడు వీరప్ప.

"చా ఎదవా! నీకింకా కుర్రతనంగాని, పగ్గాలు కాత్తె బిగలాగు" అన్నాడు కొండయ్య.

"అసలు నా కిసువంటివంటేనే పెద్దబయం కొండయమావాఁ"

కొండయ్య సెప్పటం మొదులు పెట్టాడు. "ఆరేత్తిరి గురవయ్య మేం బువదిని పొండుకునేయాలకొచ్చి కూకుంటాడు. 'ఇదిగో కొండయబాబూ! పెదరామయ్యగారు పెద్దమనిసి. అట్లా అని ఏళ్ళతరబడి ఆయన కొట్టుమీద మనం తిష్ట వేసుక్కూచుంటే ఏం బాగుంటుందో నువే చెప్పు? ఆ వడ్లకొట్టు కెదురుగా వున్న పన్నెండు సెంట్ల ఖాళీస్తలం పెదరామయ్యగారిదేనంట. నేను తీసుకుంటే అమ్ముతా నన్నాడు. అయితే మనదగ్గిరడబ్బేమన్నా వుండాలా స్తళం కొంటానికీ? మీ కళ్ల ముందర మీ అందరి చలవతో ఏలెడంటే ఏలెడంత అంగడి పెట్టుకుని బతుకుతుంటిమి. అయినా ఏనాటికైనా పెదరామయ్యగారి కొట్టు కాళీ చెయకనూ తప్పదాయె. ఏమంటా కొండయ్యా? సరే, పట్టంగొట్ట తల తాకట్టుబెట్టి నెమ్మదమీద అప్పు తీర్చుకుంటా. స్తళం అట్టాగే రిజిస్టరీ చేయించమన్నా. సాక్షిసంతకానికి నువుగూడా వుండాలి కొండయబాబూ! అన్నట్టు నీసేతి సలవమంచిది! వొచ్చేదశమినాడు నీ బంగారంచేత్తో ఓ నాలుగుగదుల పెంకుటింటికి పునాదిపని మొదలు పెట్టిస్తివా కలకాలం నీ ఋణం మరిచి పోలేను. నీ మనసు మంచిదని నాకు తెలుసు'

అన్నాడు గురవయ్య. అప్పటికి గురవయ్య యీ వూరొచ్చి రెండేళ్లయిందేమో. యింతలో పన్నెండు సెంట్ల స్థలంకొని, నాలుగ్గదుల పెంకుటింటికి గురవయ్య డబ్బు పిక్కాడని ఎవరూ నమ్మటానికి వీల్లేదు. ఆ పెంకుటిల్లు కట్టినందుకు నాకో యాభైరూపాయిలు సేతులోబెట్టి గెడ్డం పట్టుకుని 'ఎప్పుడన్నా కాసిని పకోడీలు గాని, పుగాక్కాడగాని అడిగిపెట్టిచ్చుకపోతుండ' మన్నాడు! అది గురవయ్య అదురుష్టం అనాల్సిందే! నేను ఇల్లు కట్టినప్పట్నించీ గురవయ్య యాపారం కిట్ట కాలవ వార్నట్టు పారింది! గురవయ్య పకోడీల బడి పశారీదుకానంగా మారి, ఆ దుకానం నూనెగానిగ, కట్టెలడ్తీ పిల్లల్ని బెట్టి ది యిద్దరు బామ్మరదుల్ని సాయంగా తెచ్చుకుని బామ్మరదికి పెద్దకూతుర్నిచ్చి పెళ్లిజేసి, అడ్తీలో ఒకణ్ణీ, గానిగకాడ యింకొణ్ణీ పెట్టేశాడు. ఆ పట్టు పటున పదెకరాల ఒకటోరకం మాగాణిబూమి కొన్నాడు గురవయ్య. రెండేళ్ళకిందట చల్లగా ఆ పెంకుటింటిని రెండంతస్తుల మేడగా మార్పుసెయించి ఆ నెల్లోనే గుంటూర్లో పుగాకు మిల్లున్న ఓ కుర్రాయన్ని తెచ్చి యింకో కూతురు పెళ్లిజేశాడు. గురవయ్య సావుకారు గురవయ్యయినాడు!" అన్నాడు కొండయ్య.

"అర్నీ గురవయ్య! జలగపట్టినట్టు మాలావ్రపట్టుపట్టి యాడ్డాడ పెల్లగించేశాడన్నమాట! నేనిన్నాళ్లూ యాపారంలో డబ్బులు పిల్లల్ని పెడ్తయ్యంటే యినిపిచ్చుకునేవోణ్ణిగాదు! మరిప్పుడు నమ్మకుండా ఎట్టుంటానూ?" అన్నాడు వీరప్ప క్కూడా యిసయం అంతుసిక్కినట్టు.

"మరి నువ్వూ నేను యాపారం మొదలుపెడ్తే అవజాన డబ్బు కక్కుద్దంటావా ఈరప్పా?" అన్నాడు కొండయ్య.

"ఇసయం ఆది కానేకాదులే కొండయమావాఁ! లోకులకి పనికొచ్చే పెద్ద పని నువ్వూ సేత్తుంటివిగా! అంతలావు సిమిటీమేడలు కట్టినోడివి యీమాత్రం గాలోన తగిలేతలికి ఇల్లుగాలి పెళ్లాంబిడ్డల్తో బజార్నపడ్తివే! యివి నాయంగల రోజులేనంటా?" అన్నాడు వీరప్ప.

"అవును. లేకుంటే గురవయ్య అంతమాటండా? గొడ్డసావిట్లో తల దాసుకుంటానంటే పశువులు పాలియ్యవేమో అన్నాడు! ఎంతిసిత్రం! యిన్నాళ్లూ గురవయ్య నన్నేది సాయం అడిగినా గురవయ్యకన్న నేనే మెరుగైనట్టనిపిచ్చేది! యియ్యాల తెల్సుకన్నా గురవయకూ నాకూ తేడా!" అంటూ సుట్టపారేసి ముంచుక్కున్న వుమ్మేసి "తెల్లార్తుండది యిగ పోండుకో రాదంట్రా

కురప్పా?" అంటూ పైపంచ బిగలాక్కొని యిగ ఆటనే పొండుకున్నాడు కొండయ్య.

తెల్లారి పొద్దెక్కి సూరుడి సురుకు తగిలేసరికి గబిక్కిన లెగిసికూకున్న కొండయ్యకు ఎదురుగా సిమిటీమేడ దుకానంలో గురవయ్య అగుపించాడు పంగ నామాల్తో నవుతా.

గబగబ పళ్ళు తోవుకుని పెల్లాం కోటమ్మ పిల్లాజెల్లని సముదాయిస్తూ నాలుగు తాటిమట్టలు పోగుజేసి నుప్పు రాజేసి వంటకం సాగియటం సూసిన కొండయ్య కాలిపోయిన ఇంటికాడికెల్లి సూసొత్తానని కోటమ్మకు సెప్పిపోతా గురువయ్య దుకానంలోకి తొంగి సూశాడు. ఒకరిద్దరు పుగాక్కాడ కోసం రావటం తప్ప సరుకులుకొనే జనం యింకా దుకానంలోకి సేరుకోలా.

"రా కొండయ్యా! పాపం! రాత్రి నీ కెంత ఆపద వచ్చిపడింది! అంతా ఆ పరమాత్ముడి చిద్విలాసం! వెనకటికి ఆ పెదరామయ్యగారి వడ్డకొట్టు నన్నాదుకొన్నట్లే యివాళ నిన్నూ ఆదుకుంది! చూశావా విచిత్రం" అని కొండయ్యను పలకరించాడు గురవయ్య.

"అయితే నాకూ నీకు పట్టిన అదురుష్టమే పట్టుద్దంటావా గువరయ్యన్నా!" అనన్నాడు కొండయ్య.

"నా అదృష్టం సంగ తెట్లావున్నా రేపు నీకు కనకాభిషేకం జరగదని ఎవరనగలరు? అంతా ఆ ఏడుకొండలస్వామి దయ!" అన్నాడు గురవయ్య.

"ఇదిగో గురవయ్యన్నా ఒక్క మాటడుగుతా నువు ఏమనుకోకుండా వుంటే. యిన్నేళ్ళనించి నీకు కలిసొచ్చినట్టు ఒక్క నాడన్నా నాకు నాలుగు డబ్బులు కలిసొచ్చుద్దేమోనని సూశా! కాని అంతపని నాకీ యిరవైయేళ్ళల్లో జరగలా! కట్టుగుడ్డల్తో మా వూరొచ్చావు. యిప్పుడు పెద్ద మూడు దుకానాలూ, పదెకరాల మాగాణిబూమీ, యింత పెద్ద సిమిటీ మేడకు యజమాని వయ్యావు. మరి యిన్నేళ్ళు నేనూ నీతోపాటే రెక్కలిర్సుకుంటూ పనిచేశాను గాని యియాల నీకూ నాకూ నక్కకీ నాగలోకానికున్నంత ఎడం వుండది! మరి నీకుపట్టిన అదురుష్టం నవు జేసే యాపారంలోనే వుందంటావా లేక నీకాడేదన్నా మంత్ర కట్టున్నదంటావా గురవయ్యన్నా?" అనడిగాడు కొండయ్య.

"అబ్బ! ప్రశ్న ఎంత దూరానికిలాగి యిడిశావు కొండయ్యా? యింతకూ నేను ఏ కాస్త కూస్త సంపాయిచ్చుకున్నా అదంతా ఏ కనుకటో, మంత్రకటు

తానే సంపాయించా ననుకొంటున్నావా కొండయ్యా? అదంతా నీభ్రమ. ఆ పరమేశ్వరుడే నన్ను కటాక్షించి రక్షిస్తున్నాడు!" అన్నాడు గురవయ్యా, కళ్ళు మూసుకుని మనసులో ద్యానంజేస్తూ.

"ఆ పరమాత్తుడంటే నీ కన్న నాకు ఒకితెక్కువే గురవయ్యన్నా? మరి నిన్ను సూసిన సూపుతో నన్ను సూడక ఎనకనే వదిలేశాడే! ఇదిగో గురవయ్య న్నోవ్? రేపట్నుంచి నేనూ ఓ సిన్న పకోడీల్దుకానం పెడ్తుండా—ఏమంటా?" అనంటూ గబగబ కూలిపోయిన యింటివేపుకు పోతున్న కొండయ్యను దుకానం బయిటిదాకా వొచ్చి తొంగి సూశాడు గురవయ్యా.

('అభ్యుదయ' 1957 ఆగస్టు)

*